

2014. január
IV. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Mozsgó

MEGJELENIK HAVONTA INGYENESEN

MOZSGÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK INFORMÁCIÓS LAPJA

**Te Új Világ, jóra törekvő,
bár te lennél az a rég várt,
békét hozó, csodás esztendő,
mely az Idők méhében érik
talán már évmilliók óta...
s most a mi Századunk tüzeiben,
most válik nagy... igaz valóra...
Boldog új évet, emberek!**

Várnai Zseni

POLGÁRMESTERI KÖSZÖNTŐ

Új év kezdődött. Év végén összegeztünk, a tanulságot levontuk. Most újult erővel vágunk neki a következő évnek, a 2014. esztendőnek. Az új év számos lehetőséget hordoz magában. Mi a válság ellenére is tudtunk fejlődni, növekedni. Nem pihenhetünk továbbra sem.

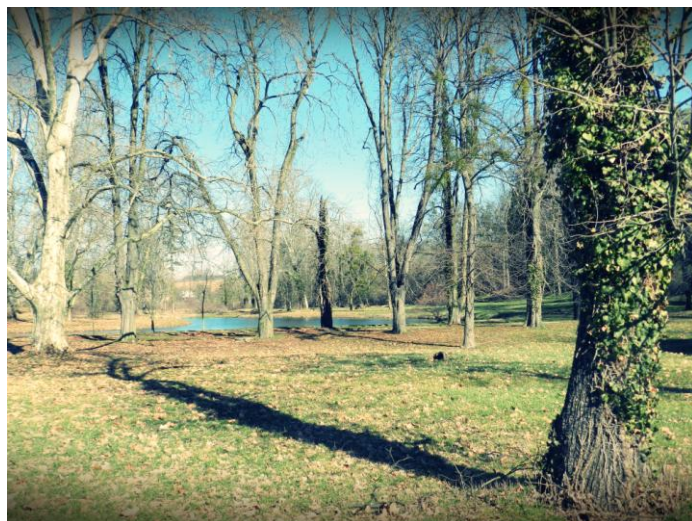
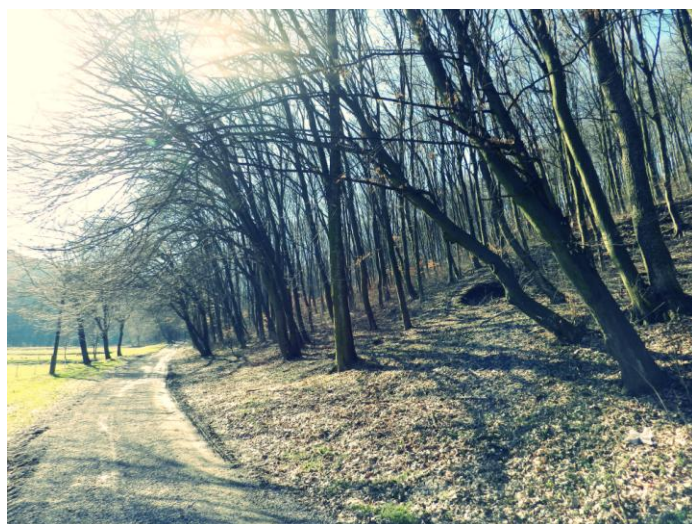
2014-ban az ország sorsát meghatározó eseményekre kerül majd sor. Egyrészt választások lesznek, országgyűlési és önkormányzati választások egyaránt. Másrészt új uniós költségvetési ciklus kezdődik, azaz eldől az is, hogy Magyarország 2021-ig milyen forrásokra számíthat az Európai Unió részéről, milyen fejlesztéseket valósíthat meg.

Figyelünk, és élnünk kell a kínálkozó lehetőségekkel. Terveink megvalósításához, sikeréhez együttgondolkodásra, együttműködésre lesz szükségünk Mozsó valamennyi polgárával, szervezetével.

Tartsanak velem és a tenni akarókkal.

Támogassanak bennünket, hogy ez évben is elérhessük kitűzött céljainkat, tovább gyarapíthassuk, és együtt élvezhessük közös kitaró munkánk eredményeit.

Kovács Zsolt
polgármester

KEDVES OLVASÓ!

Új évkezdet, új lendület, újabb tervek. Mozsgó című újságunk a negyedik évfolyamba lépett. Kis szerkesztőségünk minden hónapban azért dolgozik, hogy önöket tájékoztassuk a falunkban történt eseményekről. Nem vagyunk végzett újságírók, szerkesztők, korrektorok, sem tördelők, munkánkat mégis igyekszünk a legjobb tudásunk szerint elvégezni. Hálásak vagyunk a segítségért, megköszönjük az építő jellegű kritikákat.

Ahhoz, hogy ne veszítsék el érdeklődésüket az újságunk olvasása iránt állandóan változnunk kell, követnünk kell az olvasói igényeket. A tavalyi évben számos új rovatot indítottunk el, igyekeztünk korban és

érdeklődésben különböző embereket bevonni az újság szerkesztésébe. Idén is szeretnénk további érdekes és szép olvasmányokkal kedveskedni önöknek. Három év után most a lap külalakján, arculatán kívánunk változtatni. Lapunk kiadványtervezőjét, Neiczer-Győri Zsuzsit kértük fel egy új design kialakítására, a végeredményt megismerve, reméljük elnyeri tetszésüket.

Kellemes lapozgatást kívánok, kívánunk a 2014. évben is!

Puskásné Horváth Éva
felelős szerkesztő

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

ANYAKÖNYVI HÍREK – SZÜLETÉS

Papp Hanna Boglárka 2014. január 5-én Szigetváron született. Szülei Kovács Ilona és Papp József Mozsgó, Kolozsvári u. 27/a. sz. alatti lakosok.

Gratulálunk!

ANYAKÖNYVI HÍREK – HALÁLOZÁS

Kovács László /szül. Mór, 1956. 06. 29. an.: Horváth Erzsébet/ volt Mozsgó, Mátyás király u. 1. sz. alatti lakos 2013. december 4-én elhunyt.

Horváth Erzsébet /szül. Almamellék, 1920. 09. 23. an.: Bella Anna/ volt Mozsgó, Kassai u. 28. sz. alatti lakos meghalt 2013. 12. 04-én.

Nyugodjanak békében!

ÉRTESÍTÉS

Szociális ellátások (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakásfenntartási támogatás) január havi kifizetésének időpontja: 2014. február 3. (hétfő) 10-16 óra

ÚJSZÜLÖTTEK KÖSZÖNTÉSE

Kovács Zsolt polgármester úr minden évben Mozsgó község polgárává fogadja az újszülötteket. A 2013. évben született gyermekeket december 11-én köszöntötte: (Horváth Dominik, Kacur Martina, Schwarcz Márk, Simon Fanni, Szíjártó Míra)

Simon Fanni és édesanyja Simonné Kertész Zsuzsanna köszöntése

SEGÍTENI IS TUDNI KELL

Egyik beszélgetésünk alkalmával Bea olyan lelkesedéssel és alázattal mesélt munkájáról, hogy úgy gondoltam, gondoltuk, ismerjék meg Önök is Tormási Beát, a szociális hálózat vezetőjének gondolatait. Én nem is nagyon kérdeztem, csak hallgattam őt.

2013. évi közmunkaprogram keretében egy 10 főből álló szociális hálózat alakult. Amikor megtudta, hogy mi lesz a munkája, először nem is értette, hogy ő, mint egy temperamentumos csaj, ezt miként tudja megoldani. Valahogy nem tudta önmagát elképzelni ilyen munkakörben, idő kellett hozzászokni a feladatokhoz.

Amikor felajánlották a segítségüket az embereknek, voltak, akik kétkedve fogadták, mások viszont örültek neki. Általában idős és egyedülálló emberekhez járnak. Ha kell, házimunkát végeznek, ügyeket intéznek, csekket fizetnek be, gyógyszert visznek. De van olyan is, hogy csak egy kicsit szeretne beszélgetni, mert egyedül van, és jól esik a társaság.

Nem csak ők adnak ezeknek az embereknek, hanem kapnak is tőlük, és nagyon jó dolgokat tanulnak. Kölcsönös bizalmon alapul ez a munka, betekintést engednek az emberek az életükbe, nem lehet visszaélni vele. Nagyon sok jó élménye volt, de sajnos akadtak kellemetlenek is, de erről nem kívánt beszélni. Mostanra már 36 házhoz járnak, minden napjuk be van osztva, ki hova megy, várják is őket. Nagyon sajnálja, akiket elveszített, itt megemlítette Bözsi nénit (Horváth Erzsébet a Kassai utcában), aki nemrég halt meg. Beának ő volt a kedvence, szerette a történeteit, mert nagyon sok mindent tudott, azt sem bánta, amikor megfenyegette a botjával, de a látogatások végén mindig megköszönte a gondoskodást, és ez nagyon jól esett.

Nem csak ők adnak ezeknek az embereknek, hanem kapnak is tőlük, és nagyon jó dolgokat tanulnak. Kölcsönös bizalmon alapul ez a munka, betekintést engednek az emberek az életükbe, nem lehet visszaélni vele. Nagyon sok jó élménye volt, de sajnos akadtak kellemetlenek is, de erről nem kívánt beszélni. Mostanra már 36 házhoz járnak, minden napjuk be van osztva, ki hova megy, várják is őket. Nagyon sajnálja, akiket elveszített, itt megemlítette Bözsi nénit (Horváth Erzsébet a Kassai utcában), aki nemrég halt meg. Beának ő volt a kedvence, szerette a történeteit, mert nagyon sok mindent tudott, azt sem bánta, amikor megfenyegette a botjával, de a látogatások végén mindig megköszönte a gondoskodást, és ez nagyon jól esett.

Most amikor beszélgetünk, még van egy hét karácsonyig, de óhatatlanul előjön az idősök magánya és az egyedüllét. Aki igényli, ahhoz az ünnepek közt is elmennek, és „rányitják az ajtót”, nem feledkeznek meg róluk. Úgy érzi, hogy egy kicsit részesei lettek az életüknek és ez fordítva is igaz.

Most egy hosszabb szabadságra megy, mivel nemsokára megszületik a második gyermeke, de a többiekre ezután is lehet számítani.

Reméli, hogy továbbra is lesz lehetősége folytatni, amit elkezdtek, mert mostanra kiderült, hogy van rá igény. Ha már csak néhány embernek tudtak jó pillanatokot szerezni, netán a segítségükre is voltak, már megérte. Úgy próbálják végezni a munkájukat, hogy ne legyenek toladóak, ugyanakkor, amire szükség van, azt szívesen fogadják tőlük.

Megköszönve a beszélgetést, egy olyan embert ismerem meg közelebbről Bea személyében, aki meggyőződéssel, tisztelettel, becsülettel végzi a munkáját.

Bege Amália

KÖSZÖNTÉS

Tisztelettel és szeretettel
köszöntjük
azon 70 év feletti
Mozsgói Lakosokat, akik
január hónapban
ünneplik születésnapjukat!

Bálint Árpádné, Árpád utca
Bartha Józsefné, Batthyány utca
Gróti Józsefné, Mátyás kir. utca
Gulyás Józsefné, Kolozsvári utca
Ihász Józsefné, Mátyás kir. utca
Marosi Lajosné, Batthyány utca
Módenszieder János, Mátyás k. utca
Pápai József, Árpád utca
Povolni Józsefné, Árpád utca
Szubotics György, Pozsonyi utca

40 ÉVES AZ ÓVODA

AZ ÓVODA TÖRTÉNETE FOLYTATÓDIK

1973 nyarán hívtak engem vezető óvónőnek az új óvodába.

Volt új, kétszoboros épületünk, kevés bútorunk, semmi szemléltető eszközünk, minimális játékunk, és sok-sok kisgyerekünk.

Játékvásárlásnál az volt a szempont, hogy minél több gyereknek adhatunk belőle. Így nem a minőség, hanem a mennyiség kellett, hogy domináljon! 30 gyereknek nem adhattunk 2 autót vagy 3 babát! A kötelező foglalkozásokhoz mi készítettük az eszközöket. Kartonpapírból, műanyagból vágtuk ki százával a kellékeket. Nagyon sokra volt szükségünk, hogy mindenki kezébe adhassunk.

1975 szept. Viljovác Istvánné Panni n. dajka, Járányi Lászlóné és Varga Mária óvónők, Varga Jánosné dajka

Részben osztott óvodaként működöttünk, a középsős korosztály kétféle volt osztva. Hátránya volt, hogy a barátok, testvérek nem lehettek egy csoportban. Az 1990-es években a nevelési elvek gyermekközpontúbbak lettek, ezután mindkét csoportunk vegyes csoportként működött, Lepke és Katica csoport lettünk. Létszámunk nagyon magas volt, általában 50 fölötti, de a 80-as években 60 gyermek is járt

az óvodába. Hozzánk jártak Almáskeresztúr, Szulimán és Csertő óvodáskorú gyermekei is. A szállítást a tsz. buszával óvónői kísérettel oldottuk meg.

Minden évben kicsit-kicsit, apránként fejlesztettünk. Munkánkat nehezítette, hogy képesítés nélküli óvónők jöttek-mentek nálunk. Letelepdedni nem akartak, s mire valamit tanultak, elmentek. Nem csak a gyerekekkel, az óvónőjelöltekkel is foglalkozni kellett. Fő támaszom Járányi Lászlóné, óvónő, és a két dajkám volt. Varga Jánosné, aki nagyon szerette a gyerekeket, és nyugdíjazásáig kitartott mellettem. Ma is hálával gondolok rá. Később csatlakozott hozzáunk Viljovác Istvánné, aki szintén hatékony és biztos segítséget jelentett. Ekkor még a két dajka felváltva az ételt is szállította az iskolai konyháról az óvodába. Nagyon nehéz időszak volt, a mai viszonyokhoz hasonlítva.

1985 Viljovác Istvánné Panni n. dajka, Papp Jánosné ételszállító, Varga Jánosné Marika n. dajka, Cziberéné Nagy Mária óvónő, Nyulasi Erzsébet kép. n. óvónő, Sajgóné Decsi Gyöngyi és Gajákné Peszmeg Mária óvónők

A teljesség igénye nélkül, az óvónőinket időrendben felsorolva, sok-sok évet töltött nálunk Bertalan Ottóné, néhány évet Vargáné Giczy Andrea, későbbiekben Arnold Tünde.

Lassan állandósultak óvónőink. Cziberéné Nagy Marika nálunk gyakorlatozkodott, visszajött, sőt a mai napig itt dolgozik. Nagyon örültünk Sajgóék letelepedésének is, hiszen nyertünk még egy kiváló óvónőt, aki ma az intézmény vezetője. Gulyás Csabáné, Ica csatlakozásával pedig kialakult egy kitűnő, állandó óvónői gárda. Pintérné Éva, dajkaként erősíti a csapatot! Sajnos Sipos Tiborné, Erzsike már nincs közöttük, neki is sokat köszönhettem.

Kívülállóként azt mondhatom, örülhetnek azok a szülők, akik ilyen kezekre bízhatják legféltebb kincsüket, a gyerekeiket.

A „hős korban” az anyagi szegénységet szeretettel, gondoskodással, és tartalmas rendezvényekkel pótoltuk.

Elkezdtem rendszeresen farsangi bált szervezni a gyerekeknek. Míg a szigetvári óvodákban (még ma is)

egy-egy péntek délutánra szervezik ezt a programot, mi bevállaltunk egy plusz napot a gyerekek kedvéért. Azt szeretttük volna, hogy ez a nap más legyen, mint a többi! Egyedüli szempont, hogy a gyerekek maximálisan érezzék jól magukat! Boldog vagyok, hogy hagyomány lett belőle!

Rendszeresen szerveztünk anyák napját, ami ma is kiemelt ünnep. Ismétlődő volt a gyermeknap a futballpályán, ahol a szülők és gyerekek együtt töltöttek egy napot, végeztek játékos feladatokat, bográcsban főztek stb. Ez a nap is csak a gyerekekről szólt!

Szívesen emlékszem a bicikli versenyekre, indiános játékokra, és főleg a „lakodalmakra”. Szatmáriné, Irénke eljött nézőbe, és azt mondta, hogy szebb és meghatóbb volt, mint némely igazi.

– Látni kellett volna azt a készülődést!! Sarlós Lacika pl. nem fogadta el, hogy az ő menyasszonyának csak sárga papír karikagyűrűje legyen. Elhozott egy szakadt bizsu láncot, hogy abból készüljön az aranygyűrű. Természetesen volt anyakönyvvezető, koszorúslányok, virágszórás, pezsgős koccintás, és aláírás is. A dokumentumot lemásoltattuk a hivatalban, és hazavihették a gyerekek emlékebe.

Az indiános játékunkat a tv-ben futó filmek inspirálták. Nádszálakból készültek a sátrak, voltak törzsfőnökök, harcosok. Két csapat volt hadi állapotban, amit különböző arcfestéssel jeleztünk. Harci tánc, lányszökötetés, kiszabadítás és persze végül a békepipa (egy-egy ropi) elszívása a táborúznél. Emlékszem, Tarlac Gergő semmiképpen nem akart szerepet vállalni. Végül arra vettem rá, hogy távcsővel (két wc gurigából) üljön a cicamászó tetejére és kémlelje az ellenséget.

Elnézést kérek a nosztalgizálásért, de a szép emlékek maradandóak!

Rendezvényeink megszervezésében nagy segítséget jelentett a szülői munkaközösség. A mi intézményünkben tanulták meg az ezzel járó feladatokat, és a harmadik év végén tökéletesen lehetett rájuk számítani.

Pozitív élményként élhettük meg azt az összefogást a faluban, amikor óvodánk kirablása után gyűjtöttük a

pénzt, hogy pótolni tudjuk elektromos berendezéseinket (tv, rádió, video). Olyanok is támogattak bennünket, akiknek nem volt óvodai érdekeltsége. Pl. Molnárné Erzsike külön szólt, hogy ő is segíteni szeretne. Szívet melengető ilyen tapasztalni.

Sajnos nem kerülhető meg óvodánk életében 1995. június 29-e, amikor az önkormányzat megszüntette az egyik csoportot, dolgozóinkat elküldték. Sem mint vezető óvónő, sem mint képviselő nem tudtam az előkészületekről. A testületi ülésen szembesültem a sokkoló tényekkel. Az óvodában állandóan 50 fő fölött volt a létszám a 3-6 évesek körében. Hálásan gondolok az akkori szülőkre, akik maximálisan támogattak az aláírások gyűjtésében, hogy a testület tárgyalja újra és szüntesse meg az előző határozatot. Erre egy-két év múlva került csak sor.

Szerencsénkre az óvodában mindig is nagyon jó, kollegiális hangulatban dolgoztunk. Kedveltük, és segítettük egymást. A pozitív légkörben pedig épültek, gyarapodtak a gyerekek. Itt szeretetteljes légkör uralkodott. A kötelező foglalkozásokat felváltották a kezdeményezések. Dominált a játékon keresztül átadott ismeretek gyarapítása. A létszám sajnos drasztikusan csökken, de az óvónők aktivitása töretlen.

2001-ben mentem nyugdíjba, 28 éven keresztül voltam Mozsgón vezető óvónő.

Örülök, hogy ennek a nemes feladatnak elindítója és részese lehettem.

Gajákné Peszmeg Mária

MIKULÁS AZ ÓVODÁBAN

2013. december 5-én délelőtt megérkezett a Télapó az óvodába. A gyerekek versekkel és az általuk készített ajándékokkal köszöntötték a Mikulást. Mindenkinek hozott csomagot, melynek a gyerekek nagyon örültek. A Mikulással közösen táncoltak és énekeltek a gyerekek.

KARÁCSONYI MEGLEPETÉS

Ajándékozni öröm, ennél is nagyobb öröm látni a gyermekek őszinte, tiszta mosolyát. Kovács Zsolt, Mozsgó község polgármestere, a fenntartó önkormányzatok és a Kicső Kft. által felajánlott ajándékcsoportot és az óvodai jelükkel díszített törölközőt adott át az óvodásoknak.

K. É.

KARÁCSONY

„Nemsokára megszólal a karácsonyi csengő, amelynek hangja a családot, az otthon melegét juttatja eszünkbe. Ismét gondolhatunk szeretteinkre, barátainkra, és figyelhetünk arra, hogy mit nyújthatunk azoknak, akik fontosak a számunkra.” – ezekkel a gondolatokkal kívánt boldog, békés karácsonyi ünnepeket Hajdú Szilvia iskolaigazgató.

A karácsonyra minden évben egy bensőséges előadással készülnek. Ebben az évben 1. és a 8. osztályosok műsorát tekinthették meg, mely a szeretetről, az önzetlenségről, az emberi jóságról szólt. A gyerekeket felkészítették Matusné Bakos Éva és Puskás Péter osztályfőnökök.

Ezt követően ajándékcsoportot kaptak a gyerekek, melyet a fenntartó önkormányzatok, a szülői munkaközösség és a Kicső Kft. ajánlott fel.

Mozsgó Község Önkormányzata az iskola részére egy projektort és minden gyereknek egy Mozsgó feliratú pólót ajándékozott.

P. É.

A PEDAGÓGUS PÁLYA ÖRÖM VOLT, SZÉP VOLT, ÉS JÓ VOLT – SÉRTŐ GYULÁNÉ

Sértő Gyuláné volt igazgatónőnk 2013. nov. 16-án nagydobszai otthonában Illés Ágival látogattuk meg. Érkezésünket jeleztük, és örömmel tapasztaltuk, hogy egészségi állapota a 87. év ellenére jó, és szellemileg is teljesen friss. Kicsit sem veszített fanyar humorából. Azt mondta nekem: „olyan vagy, mint voltál, csak két téglát tettem rád jobbról, balról!”

Lányával, Csillával él, és nem foglalkozik a betegséggel, mint nagyon sok hasonló korú ember. Csilla is a pedagógus pályát választotta hivatásul. Részben a szülők példája, de a saját elképzelése is ebbe az irányba vezetete. Mottója: „Egyformán foglalkozni a kiemelkedővel és segíteni a gyengébb képességűeket a felzárkóztatásban.” Szép, de nehéz, felelősségteljes szakma.

Éva nénivel felelevenítettük a Mozsgón eltöltött éveket, és jókat nevtünk egy-egy diáksínyen, történeten. Kérdeztük tőle: „Mi döntötte el, hogy a pedagógus pályát választotta?

- A falusi közösség és a „Dombóvári Szent Orsolya Rend”. Felnevezett nevelőire, és tőlük kitartást, becsületet, tiszteletet, következetességet és szeretetet tanult. Fialat pályakezdőként Püspökszentlászlón 6 osztályos elemiben, 2 osztályos dolgozók polgári, egyházi iskolájában kezdte munkáját. Szerette a falusi iskolákat, mert ott a nevelő kiélhette magát. Szeretettel beszélt a csodálkozó szemű, mindenre nyitott kis diákokról, akik lesték szavait.

Mozsgón a dolgozók esti iskoláját is megszervezték (7. 8. osztály megszerzése) és férjével, Gyula bácsival a felnőtt oktatásban is részt vettek. Így emlékezett erre az időre: „Isteni banda volt! Tűzifát raktak egymás táskájába. Olyanok voltak az iskolapadban, mint a gyerekek, csak felnőtt külsővel. A fizika nagyon nem ment nekik, de a tanártársak kihívták kávézni az elnököt vagy vizsgáztatót, és addig gyorsan megoldották a feladatokat koprodukcióban.”

Pedagógusként Mozsgón, Görösgalban, Nagydobszán tevékenykedett nyugdíjazásáig. „Pályám során az emberség, a barátság, a segítségnyújtás, a kiegyensúlyo-

zottság vezérelt. A pedagógus pálya szép volt, jó volt és örömteli éveket éltem meg.”

Kitüntetéseiről kérdeztük és akkor szerényen előszedte pedagógus pályáján elért sikereiért, eredményeiért kapott diplomáit: A pedagógus pályán eltöltött 50 év után az Aranydiplomát, 60 évért a Gyémántdiplomát, 65 év után a Vasdiplomát, melyet a Kaposvári Főiskola és Egyetem adományozott kitartó munkájáért.

Mivel betekintést nyerhet napjaink pedagógusainak feladataiba, munkáiba, így erről is volt véleménye. A mai fiatal pedagógusok sokkal nehezebb helyzetben vannak. (Jaj, ez az életpálya modell?!) Egyre jobb feltételeknek kell megfelelni. A sok adminisztráció miatt kevesebb idő jut a gyerekekkel való foglalkozásra. Ja, és a szülők a mi időnkben nem az igazgatóhoz futottak bepanaszolni a tanárt, aki a pici, nagyon jó gyereket megpróbálta jó útra téríteni, hanem fülön csípték a gyermeket és kiderítették az igazságot. A cél ugyanis közös lenne, szülő és pedagógus együttműködve érné azt el. Ha viszont e kettő nem egy vágányon halad, akkor a gyerek pótvágányra csúszik és a nevelési elvek csorbát szenvednek.

Én viszont azt éltem meg, hogy a pedagógus pálya öröm volt, szép volt, és jó volt.

Percz Lászlóné

Férjével 1954-ben a 8. osztályos tablón

1927-ben született Pécsen Sertő Gyuláné Tóth Éva. A tanítói oklevelet a dombóvári Szent Orsolya-rendi Tanítóképző Intézetben 1946-ban szerezte meg. Pályáját Püspökszentlászlón kezdte óraadóként, majd iskolavezetőként. 1952-ben Pécsváradon iskolaigazgató. Igazgatóként tevékenykedett a bükkösi Gyermekotthonban, majd Harkányban. 1960. július 2-tól 1964. július 31-ig tanítóként, majd ezt követően 1963. július 31-ig igazgatóként dolgozott a mozsgói Általános Iskolánál. Ezt követően Görösgalon igazgató-tanító. Később tanított Nagydobszán és Merenyén is. 1982. október 7-én vonult nyugállományba.

Sértő Gyulával 1953-ban kötött házasságot, egy gyermekük született, Csilla. Forrás: Kolics Pál: Lámpások. Szigetvári Várbaráti Kör, 2007. 137. p.

KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ CS. HORVÁTH ILONÁVAL

Cs. Horváth Ilona Tűzpiros magány című verses-kötetét mutatta be 2013. december 10-én, a Községi Könyvtárban. Az író a számára kedves verseket olvasta fel, mindegyikhez hozzáfűzte az emlékeit, élményeit. Az írónt a könyvtár vezetője Puskásné Horváth Éva köszöntötte, és mutatta be a jelenlévőknek. Verset olvastak fel Perekz Lászlóné, Szabados Zoltánné, Gajákné Peszmeg Mária, Kántor Éva. A rendezvény szervezője Perekz Lászlóné.

K. É.

KARÁCSONYVÁRÁS

A karácsonyi készülődés jegyében tartottuk meg december 13-án kézműves délutánunkat. E napon, a népi hagyomány szerint kell a Luca búzáat elültetni, melyet közösen meg is tettünk. Díszítettünk mézeskalácsot, készítettünk karácsonyi mécseseket, papírdíszeket, sőt még gyertyát is öntöttünk. A programban részt vettek a Mozsgóért Egyesület tagjai, a Biztos Kezdet Gyerekház, a Levendula Községi Ház és a könyvtár munkatársai. Köszönjük!

P. É.

ADVENTI HANGVERSENY ÉS MÉZESKALÁCS HÁZAK

Karácsony előtti hétvégén, december 21-én, immár harmadik alkalommal tartottuk az adventi hangversenyt, összekötve egy mézeskalács kiállítással. A szentmise után a Siklói „Dolce” Hegedűegyüttes csodálatos koncertje igazi ünnepi hangulatot varázsolt a római katolikus templomba. A hideg idő ellenére is szép számban megjelent vendégek a műsor előtt megcsodálhatták a templomban kiállított mézeskalács házakat. Köszönjük mindenkinek a közreműködést, valamint a mézeskalács készítőknél, hogy megörvendeztettek bennünket a látvánnyal.

B. A.

ZENÉS PROGRAM

A Zrínyi Miklós Középiskola diákjainak fellépését tekintették meg a kistérség iskolái. Mozsgóra december 17-én látogattak el a középiskolai „Ki mit tud?-on szereplő” tanulók. A kultúrházban összegyűlt közönség énekes produkciókat, gitár- és hegedűjátékot hallgathatott meg picit karácsonyi, picit ünnepi, de mindenképpen modern zenék formájában.

Németh Orsolya

NÉPI HÓNAPSOROLÓ – JANUÁR

Január Boldogasszony hava, de szokták még Télhónak vagy Fergeget havának is nevezni.

Január 1. Újév

Az ókori Rómában március 1-jével kezdték az évet. Január 1-je a Julius Caesar-féle naptárreform után, i.e. 153-tól vált évkezdő nappá. Hazánkban a január eleji évkezdést a Gergely-féle naptárreform 1582 óta vált általánossá, véglegessé 1691-ben lett.

Ehhez a naphoz számos babona kapcsolódik.

- Újév napján nem szabad semmit kidobni, sem a szemetet, sem a felesleges dolgokat. A babona szerint ugyanis a szeméttel együtt a jövő évi szerencsédet is kihajítod.
- Nem szabad sem mosni, sem teregetni. Így ugyanis kimoshatod és kiterítheted, azaz elveszítheted a szerencsédet.
- A népi hiedelem arra int, hogy újév napján fogadd óvatosan a látogatókat. A babona szerint ugyanis ha az esztendő első vendége nő, akkor szerencsétlenség vár rád. Ha azonban az első látogató férfi, egész esztendőben minden sikerül, amibe csak belekezdész.
- Nem véletlen, hogy újévi fogásként lencsét, malacsültet és rétest ajánlanak: ezek az ételek a hiedelem szerint szerencsét és gazdagságot hoznak. Ezzel szemben csirkét, kacsát vagy pulykát nem tanácsos fogyasztani újévkor, a baromfi ugyanis elkaparja a szerencsét.

MOZSGÓ, 2014. jan.8.

Január 6. Vízkereszt, avagy a háromkirályok napja. A karácsonyi ünnepkör zárása, és a farsangi időszak kezdete (Farsangi időszak vége az idei évben március 5.-e, hamvazószerda. Negyven napos nagyböjt március 9-én vasárnap kezdődik.)

Az egyház ezen a napon emlékezik meg a napkeleti bölcsekről, és Jézus megkeresztelkedéséről. E naptól kezdve szenteli a vizet a keleti egyház, a középkortól pedig a nyugati egyház is. A víz megkereszteléséből, (megszenteléséből) ered a magyar vízkereszt elnevezés. A vízszentelést a templomban végezték, de haza is vitték meghinteni vele a házat, a gonosz szellemek ellen.

Január 18. Piroska

Piroska napjához fűződik ez a mondás: "Ha Piroska napján fagy, negyven napig el nem hagy". Azt tartották, hogy az a lány, aki ezen a napon piros kendőt köt a nyakába, még abban az esztendőben férjhez megy.

Január 21. – Ágnes napja

Ezen a napon a várandós asszonyok sós vízben mosdottak, hogy a gyermekeik egészségesek legyenek. Időjárással kapcsolatos néphit:

„Ha Ágnes hideg, engesztel Vince, hogy teljék a pince.”

Január 22. Vince napja

A falvakban ún. vincevesszőt vágta, amit a szobában vízbe állítottak. A kihajtott vesszőkből jósolták meg a következő év termését. A gazdák szerint ezen a napon sok bort kell inni, hogy bő legyen a termés. Az időjárás is meghatározó volt, például szép, napos idő esetén jó bortermetést reméltek, rossz idő esetén viszont rossz bortermetést jósoltak.

„Fényes Vince, tele pince.

Ködös Vince, üres pince.”

Január 25. Pál napja

E napot Pálfordulónak is nevezik, arra a bibliai történetre utalva, miszerint a Jézust üldöző Saul ezen a napon tért meg és lett belőle Pál apostol. Időjárással kapcsolatos néphit: „Ha kisüt a nap és előjön a medve, még negyven napig lesz hideg.” Terméssel kapcsolatos néphit:

„Ha tiszta idő van, akkor jó szénatermés lesz, ha szél fúj, akkor kevés lesz a széna”.

Forrás: Magyar néprajz www.mwk.niif.hu
www.jelesnapok.oszk.hu

Kántor Éva

AZ EMBERÉLET FORDULÓI

A templomból hazafelé együtt, de régebben külön ment a fiú és lány násznépe. Egyes vidékeken az esti lakomáig a menyasszony is szülei házában maradt. Ma már meglepődünk ezen, mert manapság a lány és legénybúcsúknak is csak a buli tartalma maradt meg. Megváltozott életünkben nem szakad ki egyik fél sem komolyan a régi társaságából, de akkoriban más-más társadalmi életet éltek, máshol szórakoztak, vagy más-kor a fiatalok és a házások. (Eszébe nem jutott volna egy férjhez ment asszonynak bőjtbe lányokkal karikázót járni, vagyis elszakadt a lánybúcsún addigi társaitól.)

A másik elszakadás - főleg lányoknál - a családtól-nemzetségtől való elszakadás. Nem szaladgáltak nyakra-főre haza, az új családjuk került életük középpontjába. Családi életükben maguk határoztak, a napi teendőkben a nagycsalád idősebb tagjai döntöttek. Főleg a nőknek volt mit tűni, alkalmazkodni, hiszen általában ők költöztek a fiús házhoz. Az esküvő utáni utolsó hazatérés szokása talán ennek az elválásnak az enyhítésére volt többé-kevésbé alkalmas. Voltak vidékek, ahol a násznép a vacsoráig való időt a kocsmában töltötte. Napjainkban ebben történt előrelépés, ma kényelmi szempontból vezérelve étteremben, szállodában zajlik a lakodalom, sokszor a nászéjszaka is.

Ha külön volt az ebéd, a vőlegénynek a menyasszony küldött ételt. Az ebéd után egyre sűrűbben üzengettek a vőlegényes háztól a menyasszonyoshoz, figyelmeztetve a menyasszonyt végső búcsújára. Sok helyütt ilyenkor történt meg a vőfély menyasszony búcsúztatója.

Modensieder János, mozsgói cipésmester 1938-ban menyasszonyának, Borovácz Máriának készítette ezt a menyasszonyi cipőt

A vőlegényes házhoz érve a menyasszonyt anyósa vezette körül a házba. A kocsirol is ő segítette le, vagy ölbe vették le. Néhol búzaszalma tüzet járt körül. A konyhában az újasszony megölelte a kemencét, ami nagyon régről az anya ölet személyesíti meg a házban, hisz ő a kemence a melegség és benne születik az élet

(kenyér). A két ház népe kölcsönösen kínálja egymást étellel, itallal. Néhol ilyenkor következett az ajándékok „felszólása”, a násznagy az ajándékozó nevét és az ajándékot „felszólja”. Manapság vacsora után a „menyasszonytánc” alkalmával ajándékoznak és legtöbbször nem tudni mi (mennyi) van a borítékban. Nekem volt alkalmam Szovátán (Erdély) lakodalmi vendégnek lenni úgy húsz éve, ahol a násznagy járta végig a lakodalmas asztalt és hirdette ki a vendég nevét, rokoni vagy baráti kapcsolatát, a tárgyi ajándékot vagy a borítékból kivett pénz összegét. Minél közelebb ült valaki a ifjú párhoz, annál nagyobb ajándékok hangzottak el, hiszen az ülésrendnél (nem tettek ki ülésbélyegyet) mindenkinek tudni kellett milyen közeli.

Vacsora előtt, közben és után a ma is szokásos kóstolás, söprés és egyéb próbák folytak, jósolva a menyasszony rátermettségét, ügyességét, majdani anyai szerepét. Ezeket különböző varázslásokkal is próbálták segíteni. A vacsora hasonlóan telt, mint napjainkban egy „lakodalomban” szokás. A vőfély a fogásokat felmondja, egy-egy tréfás tálalás történik pl: korpás torta a násznagynak. A menyasszony cipőjének ellopása, majd kiváltása is régi szokás. Az ifjú pár mézes kenyeret eszik, a menyasszony mézes pálinkával kínál mindenkit: az „édes élet” varázslása. Az utolsó fogás általánosan elterjedt étel a kása volt. (Talán ennek az őrzése, főleg Pest megyében, a kora hajnali kásás hurka kínálása. Utána bejött a bekötözött kezű szakácsné, a vőfély pedig kásepénzt gyűjtött a számára. (Nem a család fogadta meg kialakított béréért.) Vacsora végén a cigányok vacsoráztak. Utána kitakarítottak, felsöpörtek, az asztalokat kihordták, ülni azért hagytak széket. (Fiatalkoromban még voltam ilyen lakodalomban, az utóbbi harminc évben már külön hely van táncolni, helyükön maradnak az asztalok.) A vőfély engedélyt kér a násznagytól a tánc kezdésére, mindenki megtáncoltatja a menyasszonyt, manapság ilyenkor adják át az ajándékot, majd „szabad a tánc”. Ilyenkorra már előkerülnek a „hivatlanok”, „szűrösök”, „törökök”, „cigányok”- ezek maskarás legények, akik enni, inni kapnak. Néha egész sereg verődik össze, így az udvaron vagy az utcán vendégelik meg őket.

Éjfél után érkezett el a fektetés ideje. Napjainkban esküvő előtt hónapokkal, évekkel, - így ettől az élménytől a mai fiatalok nagy része megfosztja magát, (persze ebben szerepe van a kitolódott házassulandó életkornak is). Több helyen muzikaszóval, énekkel kísérték ki az ifjú párt. A nászágyat a nyoszolyóasszony készítette el és áldotta meg a padláson. A múlt havi számban írt két eskü után itt történik a harmadik. A padláson, hisz térben itt lehetnek legközelebb a teremtőhöz és már csak hárman vannak jelen: a Teremtő és ők. A menyasszony lehúzta a vőlegény csizmáját, az gyengéden homlokához koccintotta, és újra, most már harmadszor, hűséget fogadtak egymásnak.

Közben lent a házban ment a bolondozás a tánc a mulatság, hogy ne gondoljanak arra, ami a padláson

történik, különösen azok a fiatal házasulandók, akik irigykedhetnének a padláson lévőkre.

A lakodalmak időszaka a vízkeresztől (jan. 6) nagybőjtig tartó nagy farsang, húsvétól-pünkösdig zöldfarsang és az őszi kisfarsang időszaka. A leggyakoribb a most következő nagyfarsang volt. (Tél lévén ráérték, s nem romlott meg a maradék. Persze ezen túl vagy ez előtt szakrális okai is voltak az időszaknak.)

A nászéjszaka gondolatával kívánok mindenkinek békés, boldog újesztendőt. Kívánom, hogy nagycsa-

ládjukban, nemzetségükbe minél több ilyen alkalom legyen, mert akkor marad meg nekünk a Kárpát-haza, ha megtöltik utódaink.

Győri Sándor

Múlt havi számunk rejtvényének megfejtése: fejtés.

A megfejtők Papp Józsefné és a Levendula Közösségi Ház munkatársai. A nyereményüket, a láda almát, eljuttattuk.

MOZSGÓ A TÖRÖK HÓDOLTSÁG KORÁBAN

A Mohácsi vész után még néhány viszontagságos évtized következett a térség történetében. Állandó hadakozások kora volt ez. Kezdetben két király belső viszálya, majd a török hódító háborúi tették tönkre az országot, mely Buda 1541-ben bekövetkezett eleste után három részre szakadt. 1543-ban Pécs török kézre kerülése után a határ Szentlőrinc erődítményénél húzódott, így lett Sziget végvár, melyet a fogságba hurcolt Török Bálint felesége Pemfflinger Katalin ekkor átadott Ferdinánd királynak. Szakadatlan harc időszaka kezdődött a királyi végvár kicsiny védőrsége és a hatalmas Török Birodalom között, mely több mint két évtizedig eltartott. A hadműveletek, portyázások és a kétfelé is fizetett adó a falvakat elszegényítette, elnéptelenítette. Szigetvár elfoglalása után néhány család maradt csupán fenn a környékben akik túléltek ezt a vészes időszakot. Ebben az időszakból szomorú képet kapunk a településről.

1542-ben a megyei adóösszeírás szerint Mozsgó - Tinódi Péter birtoka, aki ekkor Szigetben lakott a Palánk utcában Kálnai János házában. Feleségén kívül két szolgálója, két szolgálója, két lova, tehene és 5 disznója szerepel a vagyoni állapotokat is feltüntető jegyzékben.

Sziget várának számadáskönyveiben egyszer, 1550-ben a borszámadás jegyzékben találkozhatunk Mozsgóval: dézsmája 45 köből (1 köből ált. 64 l) 2 pint (liternek megfeleltethető) volt. Ugyanekkor a közeli Szent Miklós 52 és 1 köből 1 pint, Farkasfalva 47 köből 6 pint dézsmát adózott. Hegyvámra Szent Gál 3 köből, Szent Erzsébet 150 köből, 1 pint 1 harmadot szolgáltatott.

1553-ban az évi összeírásban a várhoz tartozó falvak között az egytelkes nemesek falvai közötti felsorolásban: Ahfalw, Dama llese, Kys Zenth Gal szerepelnek, de a különböző nemesek javai között, melyeknek lakói Sziget várához tizedet szolgáltatnak – már nem találjuk Mozsgót:

Zenth Miklos, Zwdalaka, Zolath Zenth Ersebet a nemes Szolát családé (Szolád János).

Sebees - Meszesi Istváné. Palfalwa - Imreffy Ferencé és Késás Ferencé.

Kerezthhr, Bewgher, Aghthelek – Imreffy Jánosé és Kozáry Péteré.

- A püspöknek dézsmáznak: Beczefalwa – Becze Istváné és más nemeseké.

Myhlpetherhaza – Ormányi Jánosé. Zenth Myklos – Nagy Imréé.

Lakatlan Farkasfalwa néhai Emreffy Jánosé.

- Nemesek falvai, melyekből a jobbágyok dézsmát szolgáltatnak:

Zenth Myklos, Zwdalaka, Zolath Zenth Ersebeth - Szolád Jánosé.

Sebees – Meszesi Istváné.

Kerezthhr – Emreffy Jánosé és Kozár Péteré.

Bewgher, Aghthelek – Emreffy Jánosé és Kozár Péteré.

Baranya Vármegye 1557-es összeírásában még szembeötlőbb a térség pusztulása:

Kerezthhr – Imreffy Jánosné, 4 porta, Zenth Miklos – Szolád Mátyásé, 4 porta, Zwdalaka, Zenth Ersebeth – Szolád Mátyásé, elnéptelenedett, Sebees – Medzefydes Istváné, elnéptelenedett, Bewger – Pethő Ferencé, elnéptelenedett, Bece Falwa – nemeseké, nem jelent meg, Semlek hegy – nemeseké, elnéptelenedett, Sybolth – nemeseké, elnéptelenedett.

Azonban a korszakból szerencsésen maradtak ránk pontosan vezetett török adóösszeírások is.

Ha nem is nevezhetők megvesztegethetetleneknek ezek a török adószedők, valami nyomot mégis hagytak arról, hogy a fenti kép kissé árnyaltabb legyen. A szentlőrinci erőd adóztatási körzetébe (náhié) tartozó falvakban a családők nevét is megőrizte a defter:

Begör: 1565-ben 1 adózó. 1571-ben Móga Balázs, Királ György, 2 adózó.

Zsibót: 1554-ben Sibód: Nagy Dimitre, Tód Miklós, Tód Gergel, 3 adózó.

Szóládszentmiklós: 1554-ben: Varga Imre, Varga György, Csira Ferenc, Varga András, Márton Ferenc, 5 adózó. - 1565-ben 3 adózó. - 1571-ben Tót András, Beretvás Márton, Tót Gyura, Tót Tomás, Tót Ferenc, Tót Vince, Tót Balázs, 7 adózó.

Mozsgó: 1554-ben Tód Mihál, Istásó Balázs, 2 adózó.

Valószínűnek tűnik, hogy az 1549-ben bekövetkezett komolyabb török portyázó hadjárat alkalmával a törökök Mozsgót is elpusztították. Aki az erdők védelmében megmenekült, az elhurcoltatástól, ahogy azt Tinódi Péter esetében is láttuk, Szigetben talált menedékre (ismerős házában), mások távolabbi vidékekre költözhettek. Néhányan azonban maradtak és újrakezdték.

Elképzelni is nehéz, de néhány család túlélte ezt a vészterhes időt is, hiszen a nagyon szűkszavú 1626-os Somogy vármegyei rovásadó lajstrom a környékből összesen három falut jegyez fel, de ezek között ott találjuk Mozsgót: Almamellék, Balog Jánosé L. porta; Mozsgó, ugyanazé L. porta; Keresztúr, ugyanazé L. porta.

A feljegyzés végén az alábbi említésre érdemes sorokat találjuk: „Ezen kívül az többi falukat meg nem róhattuk, mert ki 10 mérföldön, ki tovább is vagyon, egynéhány török várakon alól, és sem magunk oda nem mehettünk, sem parancsolatinkra föl nem jöttek. Tóti Lengyel Farkas, ő felsége Somogy vármegyei rovója. S.k.”

A Pannonhalmi főapátság 1660. évi dézsmaváltságjegyzéke szerint is Balogh András birtoka volt.

Egy XVII. század végi összeírás Páthy Pál pusztái között Mozsgót - Szt. Márton, Dios, Szt. Miklós, Szt. Egyed társaságában.

„A Soviczai-réten „a forrás környékén régebben érdekes kis pipákat találtak, melyek hitük szerint a törököktől származtak. A török pipagyár meséje egyébként Mozsgón többször felvetődött.” (Lengyeltóti János: Mozsgó múltjából)

Török-pince

„A mai Tinódi-hegy nyugati lejtőjén beomlásos szakadék van, amelyet Török-pince néven emlegetnek. A hely oldalán mesterségesnek látszó terasz kiképzések. A legfelső terasz közepén földhalom, a plató keleti szélében kútszerű földomlással. Az iskolásokkal 1953 májusában végzett próbaásatások alkalmával a szakadék kör alakú átmérőjét 3 méternek mértük. Szélein világosan látszik, hogy lefelé tovább folytatódik. A beomló földön állva, dobantva, kongó hangot ad, mintha mélyében üreg lenne. Tekintettel az esetleges beszakadási, földomlási veszélyre az ásást abbahagytuk.

„A Török-pincét a néphagyomány a szigetvári várral hozza kapcsolatba, mint a várat hajdanában Mozsgóval összekötő alagút nyílását. Ezt a feltevést semmilyen okmányos adat nem igazolja, tény, hogy a völgyre meredeken lehajló domboldalon mesterségesnek látszik a kisebb házhelynyi terület. A közepén lévő és az ifjúság ásatási, kutató munkája által továbbmélyített üreg tompa, kongó hangot ad, mintha alatta üresség lenne. További feltárási munkája komoly felkészülést igényel.”

„Szájhagyományként él a köztudatban, hogy a szigetvári bégeknek a mai Alsó-szőlőhegyen nyaralójuk volt. A délnyugatra hajló dombhát szép kilátásával és meleg fekvésével, erre alkalmasnak is látszik, hiszen mai is jelentős bortermő vidék, szőlőkultúrája nagy. Tárgyi emlékként egy cserépkályha csempét, amelyet pinceásáskor találtak. Gyűjteményemet pedig teljesen ép és szép kivitelű, török készítésű cseréppipával gyarapították. A pipa 5 cm nagyságú, 2,5 cm átmérőjű, fehér agyagból készült. Kupakjának érdekes alapmintázata a török oszlopfejek jellegzetes sztalaktitszerű vésése.” (Lengyeltóti János: Mozsgó múltjából)

A Török-pince úgy vélem még tartogat számunkra meglepetéseket. Két alkalommal is megszemléltem a mesterséges terepalakulatot. A hely fekvése nem igazolta első alapfeltevésemet, miszerint egy Árpád-kori kisvár lehetséges helyével volna dolgunk. De ha a Turbék-hegy újonnan értelmezhető történeti viszonyait is fegyelembé vesszük, akkor nem jelentéktelen az a tény, hogy a mostani Alsószőlőhegyet Mozsgóval összekötő út déli magaslati pontján állt Turbék város és erőd, korábban pedig feltehetően a szultán erődített tábora. A három világtáj innen nagyszerűen belátható volt, de észak felé (márpedig védelmi szempontból nem jelentéktelen az irány, hiszen erre volt a magyar hátország), egy holteret találunk. A völgyet és az itt vezető utat pedig csak innen a Török-pincétől lehetett átlátni. Így a terepalakulat mögött, mivel a terület erősen bolygatott, annak szerkezetét nem tárgyalva, lehetségesnek vélek egy megerősített török őrhelyet/örtornyot, mely ezt az utat felügyelve a szultán türbáját védelmezte.

Lebedy János

TIPPEK, TRÜKKÖK, PRAKTIKÁK

Disznóvágás

Hagyományosan mindig András napján kezdődtek a disznóvágások, hiszen a téliesre fordult időjárás lehetővé tette, hogy a feldolgozott húst biztonságosan, hidegen tárolják. Ezt most ugyan nem mondhatjuk el, hiszen évszázados meleg rekordok dőltek meg az elmúlt hetekben. A disznóvágás a vidéki élet egyik legnagyobb közösségi eseménye, valóságos ünnep volt valamikor. A háznál nevelt sertés, a házi sertés hagyományos levágása, a hús feldolgozása, és az ezt követő hagyományos vacsora, maga a disznótor, lassan a vidéki életből is kiszorul. Sajnos már községünkben sem teljesen általános szokás. Egyre kevesebben tartják kifizetődőnek a tartást a megnövekedett takarmány árak miatt. Pedig nincs is annál ízletesebb hús, mint a háznál nevelkedett jószágé. Mostanság, mint falusi turisztikai programot hirdetik meg szállás lehetőséggel, kisebb-nagyobb csoportok számára. Érdekes, hogyan válhat egy élelmiszer előállítását célzó tevékenységből látványossá... Most ilyen világot élünk.

Nálunk a hegyen is volt disznóölés. másnap mikor a kóstolót kaptam. megkérdezte tőlem a szomszéd néni, hogy miért nem mentünk nyársat dugni. Hát ez nem is jutott eszembe, válaszoltam.

És valóban nem is jutott eszembe ... Ez a szórakoztató játék is feledésbe merült. ami szintén része volt majdnem minden háznál a disznótornak, a farsangolás, alakoskodás, maskarázás idején. Ez úgy zajlott, hogy a szomszédban vagy az utcában lakó gyermekeknek meg kellett fogalmazni és le kellett írni egy levelet a kedves disznóvágó családnak (mindkettő nehéz feladat 5-10 év körüli gyerekeknek). Ebben a levélben mindenféle vicces dolgot lehetett írni. Akár könyörögni, fenyegetőzni, rímet vetni, vagy bármit, ami hozzásegíthette az éhes gyerkőcöket egy kis kóstolóhoz.

Ezt a levelet aztán egy kihagyezett botra erősítették, majd az elkészített nyársat el kellett rejteni egy olyan helyen, ahol a felnőttek megtalálták, de olyan ügyesnek kellett lenni, hogy közben a disznóvágók ne kaphassák el az ember fiát/lányát. Ha ez mégis megtörtént, akkor a "fogolynak" mindenféle szörnyű kínzáson kellett keresztül esnie (például éneklés, versmondás, "halálra" etetés, stb.), mígnem elengedték végre, a többi gyerek számára előkészített kóstolóval a kezében.

Érdemes lenne a disznótoros fogásoknak egy hosszabb cikket szánni, hiszen ahány ház, annyi recept fűződik hozzá.

Ezért egy olyan szintén téli ételre, téli hungarikumra szeretném felhívni a figyelmüket, amihez már egy fesztivált is kerekítettek Miskolcon, és ez nem más, mint a kocsonya.

Kocsonya

A kocsonyáról az első írásos emlékek a XIV. századból származnak. Egy középkori konyháról szóló receptgyűjteményben szerepel először a húsból készíthető kocsonya. A kocsonyát eredetileg az étel eltarthatóságának növelésére használták, hiszen akkoriban igen nehézkesen lehetett tárolni a romlandó ételeket.

A disznóvágásból kikeveredett fülek, farkak, csülkök tökéletes helyet kapnak egy-egy nagy tál kocsonyában. Azt mondják nem egy nagy ördögösség, még is rengeteg változatban főzzük, a remegős levest, mint ahogy a fiam nevezi. Változatos elkészítése, már az alap hozzávalóban is eltérhet. Van, aki friss húsból, van aki, sózott, pácolt, sőt olyan is van, aki füstölt húsból készíti a kocsonyát. A bele való zöldségek és fűszerek is többféle ízlést jelentenek. Az alaprecept minden magyar szakácskönyvben megtalálható.

HOZZÁVALÓK

2 első csülök, 4-5 köröm, jó darab sertésbőr, 4 gerezd fokhagyma, 20 szem fekete bors, 2 babérlevél, só, 2 szárított csipős paprika.

ELKÉSZÍTÉS

A húsokat felteszem annyi vízben, hogy épp ellepje. Mikor felforr, leöntöm a vizet, és lemosom a húsokat. Újra felöntöm, de most már tisztességesen. Teatojásban melléteszem a borsot, beleeresztem a lébe a fokhagymákat, a paprikákat és a babérleveleket, sózom. Megvárom, amíg felforr, majd takarékra teszem, és 3-4 órát főzöm.

Amikor már érezni az állagváltozást a lénél, és a csontok lassan kifordulnak a felszeletelt csülökből, akkor jónak tekinthető. A húsokat tálra szedem, a levet leszűröm, majd hagyom egy kicsit állni. Pár perc múlva a zsír összeáll a lé tetején, és könnyűszerrel leszedhető. Jénaikat készítek elő, aljára szedem a húsdarabokat, és rámerem a leszűrt levet.

A közmondásban szereplő béka pislogásával kapcsolatban nincsenek perdöntő bizonyítékok, az viszont bizonyos, hogy Miskolc környékén nagy hagyománnyal bír ez az étel, sok étteremben, borozóban szolgálták és szolgálnak fel ma is kocsonyát. A legenda szerint az egyik borospincében, a vendégek számára kiporciózott és dermedni letett kocsonyába, a hideg elől pincébe húzódott békák egyike beleugrott, és benne is ragadt. Aztán egy kocsonyára éhes vendégnek és egy figyelmetlen pincérnek köszönhetően napvilágot látott a vadul pislogó kocsonya.

Ha kis otthonunkban nincs lehetőségünk disznóvágásra, azért érdemes ezekben a napokban egy ízletes frissensülttel tisztelni a disznóvágás hagyományát, és egy jó kocsonya is főzhető pislogó alapanyag nélkül!

H. b. B.

PROGRAMOK

GARÁZSVÁSÁR

MAGYAR TÁNC HÁZ

Garázs vásár megfűszerezve egy kis magyar tánccal. Elteltek az ünnepek, elkezdődött a bális szezon és ezzel együtt a vigasságok ideje is. Manapság virágkorát élik a turkálók, szeretünk oda járni. Idén az évet egy jó kis turkálással kezdjük, melyet földobunk egy közös tánc-csal is.

Szeretnénk a kellemest a hasznossal összekötve meghívni önöket január 18-án (szombaton 14.30 órától) egy jó kis délutánra a Kazaliczky Antal Művelődési Házba, ahová bárki elhozhatja megunt, kinőtt, esetleg kihízott, jó állapotban lévő, nem szakadt, nem törött ruháit, játékaikat, cipőit, amelyek csak a helyet foglalják. Lehetőségük van eladni (jelképes összegért), esetleg csere-berélni is.

Miután kiválogattuk magunkat, jöhet egy kis mozgás tánc formájában. A Misina Táncegyüttes tagjaival tölthetünk egy kellemes estét 17.00 órától.

Az együttes tagjai kedvcsinálóként táncbemutatót tartanak, majd ezt követően indulhat a tánc. A hangulatot fokozandó a Szigetvári Néptánckör is csatlakozik hozzánk.

A talpalávalót a Csurgó Zenekar szolgáltatja.

Várunk mindenkit szeretettel, akár árulni vagy vásárolni szeretne, és azokat is akik csak kikapcsolódni és egy jót táncolni!

A programot a MOZSGÓÉRT EGYESÜLET szervezi.

MOZSGÓ KINCSE

Helytörténet, helyismeret

Lebedy János Mozsgó kincse címmel megjelent cikksorozatáról beszélgetünk, adatokat gyűjtünk, véleményeket egyeztetünk.

Az első találkozás időpontja: 2014. január 23. 17.30 óra, helyszín: Községi Könyvtár.

Terveink között szerepel egy kötet megjelentetése. Várunk minden érdeklődőt!

P. É.

GARÁZSVÁSÁR

2014. JANUÁR 18. (SZOMBAT)
14.30 ÓRA

KAZALICZKY ANTAL MŰVELŐDÉSI HÁZ

MAGYAR TÁNC HÁZ

2014. JANUÁR 18. (SZOMBAT)
17.00 ÓRA

KAZALICZKY ANTAL MŰVELŐDÉSI HÁZ

MISINA TÁNCGYÜTTES CSURGÓ ZENEKAR

SZÍNHÁZI BÉRLET

Értesítjük a színházi bérlettel rendelkezőket, hogy A padlás c. darabot sajnos nem tudjuk megnézni február hónapban, mert egyik hétvégén sem lesz előadás.

TETOVÁLÁS – BŐRBE VÉSETT EMLÉKEK

„A tetoválásaim olyanok, mint a naplőbejegyzések, és ha bármelyiket eltávolíttatnám vagy kitörölném, az olyan lenne, mintha azt mondanám, hogy bizonyos dolgok sosem történtek meg.” (Johnny Depp)

Ma már a tetoválás az önmegvalósítás egyik formája. Ám ez nem mindig volt így. A tetoválás nem más, mint a bőr pigmentálásának megváltoztatása a bőrrétegekbe vitt színezőanyagok, általában festékek segítségével. Angol megfelelője, a „tattoo” a tahiti „tatu” szóból származik, melynek jelentése: nyomot hagyni valamin. Egyes állítások szerint már i. e. 1200-ban is használták. Először Joseph Banks természettudós írt róla 1769-ben, az Endeavour nevű hajón, mely James Cook kapitányt vitte tahiti felfedező útjára. A szót és magát a tetoválás elterjedését is Cook matrózainak köszönhetjük.

Sokkal korábban, már az őskorból is maradtak meg utalások a bőrbe vitt mintákra. Persze az őslakosoknak nem volt tetováló gépük. Sebhelyekbe port, koszt vittek, így maradt meg a minta a bőrükön. Ma már sokkal higiénikusabb a tetováltatás eljárása.

A bőr felső rétegeibe juttatja a tetováló a festékanyagot a tű segítségével,

ami tulajdonképpen egy sebet képez, ezért van, az hogy a gyógyulási folyamat szinte megegyezik egy sebarasodásával és gyógyulásával. Miután begyógyult a „seb”, a tinta a bőr alatt ott marad és egybeolvad a tetoválás a bőrrel.

Bár sokan kritikusan állnak a tetováláshoz és a tetovált emberekhez, egyre elterjedtebb és már nem is feltűnő vagy furcsa, ha valaki tetovált.

Alexandra az anyukáját lepte meg névnapja alkalmából egy közös tetoválással. „Mindig magamon hordom, és csak ránézek egyből eszembe jut anyu. ☺ A tetoválásban én a legjobban azt szeretem, amikor a tű végig karcolja a bőröm, igazán érzem hogy élek, a minta pedig emlékeztet az akkori élményekre. Az első 16 éves koromban készült, a közös tetoválásunk pedig két éve. Nem azért csináltam, hogy mutogassam, hanem mert én jobban érzem magam tőle..” (Gyimesi Alexandra)

„Nekem a tetoválás egy életérzés. Csak olyat tetováltatok, ami egyedi, ami jelent valamit számomra. Miért? A tetoválás egy egész életre szól. Egyáltalán nem zavart, és nem is lepett meg, hogy a lányom is tetováltatott, nem is próbáltam lebeszélni róla. Nagyon felkapott lett manapság, sokan csak divatból tetováltatnak.” (Gyimesiné Staub Katalin)

„Egy emberről nagyon sokat elárul egy jól elkészített, jól megtervezett és jól kitalált minta. Idegen emberen, ha látok tetoválást, természetesen nem zavar. Lehet igényesebb ember, mint sok tetoválatlan. Ma már egy vendégelőben is rövid ujjú ingben lehet egy tetovált karú pincér. Régen fel sem vették volna. Pálma vendégelőben dolgoztam, az egyik pincér karja tetovált volt csuklótól kezdődően. A lányom, ha egyszer szeretne, nem mondom, hogy megtiltom, de 18 éves kora előtt nem szeretném. Ha meg tudja mondani, miért szeretné és mit jelent neki, akkor lehet. Szeretném, ha ő is tudná, hogy ez örökre szól. A férjem rottweilerekkel foglalkozott, neki a hátán a kutyáink portréjai vannak.” (Fónai Zoltánné Ács Adrienn)

„Egy igényesen elkészített sminktetoválás lehet szép, de magamon nem tudom elképzelni. Nem igazán tetszenek a tetoválások, annak se nagyon örültem, hogy a lányomnak készült egy. Szépek tudnak lenni a rajzok és a minták, de nem vagyok oda a tetoválásokért.” (Dombos Bea)

„Jól át kell gondolni az illet. Nekem nincs tetkóm, de ha a kislányom 18-20 éves korában szeretne, nem tiltom meg. Gyűjtse össze rá a pénzt, és ha le akarja szedetni arra is.” (Hegedűs Melinda)

„Piercing párti vagyok, de vannak szépen elkészített tetoválások. Bár egy munkahelyen olykor zavaró lehet. Egy ismerősöm óvónőként dolgozik, és nem igazán tolerálják a tetoválását. Nem tiltják meg, de úgy kell öltözködnie, hogy ne látsszon. Nem ítélem el a tetováltakat, mindenkinek a saját döntése.” (Kováts Dóri)

„Engem mindig vonzott az, hogy legyen valami tatto rajtam. Nincs különleges jelentése egyiknek sem. Szeretem mind a hét alkotást ami rajtam van. A munkámban nem zavart, az hogy kinek mi a véleménye pedig nem zavar, mert én hordom. A combomon lévő meg messze nincs kész, ahhoz lesz meg hozzátéve a vádlimon és a hátamon.” (Csószai Anita)

Azt vettem észre, aki tetoválás párti órákat és oldalakat tud beszélni a tetoválásáról, annak lényegéről, értékéről. Az ellentábor tartózkodóbb. Nem szívesen bántják meg a tetovált embereket, de az előítéletek dolgoznak az emberek fejében. Egy tetovált ember láttán rögtön a rossz jut eszébe mindenkinek. Pedig lehet ő egy végtelenül kedves ember is annak ellenére, hogy rajzok díszítik a testét. Az előítéletek talán soha nem szűnnek meg. Mindig is megosztja majd a társadalom véleményét a tetoválás, de manapság már egyre inkább elfogadott.

Tormási Viktória

2013 utolsó napján megrendezett VI. Futball Szilveszteri labdarúgó bajnokságon vettek részt focistáink és néhány mozgói fiatal is csatlakozott hozzájuk, a IV. helyen végeztek. (Csapatnevük: Mozsgói Olájok. Csapattagok: Orgyán Róbert, Tóth Károly, Hamzai Ádám, Ifj. Németh Tibor, Szili Péter, Horváth Benjamin, id. Németh Tibor.) A bajnokságot a Szigetvári Sportcsarnokban rendezték meg. Több kiemelkedő eredményt értek el, 7-es rúgó verseny győztese Horváth Benjamin lett, ill. a gólkirályi címet is ő nyerte el.

Nyereményük egy tálca sör és a tombolán egy újevi malac.

Gaál Szabina

BŐVÜL A NYITVA TARTÁS

Értesítjük Tisztelt Vásárlóinkat, hogy a bolt 2014. január 1-től keddi napokon is a megszokott nyitva tartási rend szerint 6.00 – 12.00 és 13.00 – 15.00 óráig tart nyitva.

Ezután kedden is várjuk Tisztelt Vásárlóinkat! Boldog Új évet kívánok magam és családom nevében is!

Gróti László

APRÓ

Feleslegessé vált rácsos kiságyat keresek egyik gondozottam kérésére. Elsősorban ingyenes felajánlásokat várok.

Köszönettel Horváthné Berta Ildikó 20/406 8685

Friss házi tojás eladó 35 FT/db áron. Minden héten pénteken 8 órától 9 óráig a polgármesteri hivatal előtt.

Nagyobb tétel rendelése esetén érdeklődni lehet: Osztopányi Jenő 20/3115787

MOZSGÓ – Mozsgó Község Önkormányzatának információs lapja

A lap alapítója Mozsgó Község Önkormányzata. Mozsgó, Batthyány u. 15.; Felelős kiadó: Kovács Zsolt polgármester;

Kiadó és Szerkesztőség: Községi Könyvtár, Mozsgó, Batthyány u. 13.; Felelős szerkesztő: Puskásné Horváth Éva;

Szerkesztő: Bege Amália, Horváth Bernadette Kiadványterv: Neiczer-Győri Zsuzsi Telefon: +36 (73) 344-060; +36 (20) 329-0590

E-mail: mozsgokonyvtar@gmail.com

ISSN 2062-35, online ISSN 2062-7254